

Dosarul nr. 2ra-100/20

Instanța de fond: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași – V. Criucicova

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Efimia Rău,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Croitor
împotriva Efimiei Rău și notarului public Valentina Boldurescu cu privire la anularea
certificatului de moștenitor testamentar nr. 4626 din 16.07.2007 și determinarea în
natură a cotelor părți din averea comună în devălmășie a părinților,
împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis
apelul declarat de către Maria Croitor, s-a casat hotărârea din 16 noiembrie 2018 a
Judecătoriai Strășeni, sediul Călărași și s-a emis o nouă hotărâre,

constată:

La 10 iulie 2015 Maria Croitor a depus cerere de chemare în judecată împotriva
notarului public Valentina Boldurescu și Efimiei Rău, prin care a solicitat anularea
certificatului de moștenitor testamentar nr. 4626 din 16.07.2007 și determinarea
cotelor-părți în natură din averea comună în devălmășie a părinților Vasile Rău și
Ecaterina Rău.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că Vasile Rău și Ecaterina Rău, care
sunt părinții biologici ai ei și ai Efimiei Rău, au încheiat căsătoria în anul 1949. Pe
parcursul căsătoriei Vasile Rău și Ecaterina Rău au construit în comun casa de locuit
cu suprafața de 49.8 m.p., situată în s. XXXXX, rml-1 Călărași, înregistrată la OCT
Călărași în Registrul Bunurilor Imobile cu nr. cadastral XXXXX.

Prin decizia Consiliului comunal Sipoteni nr. 06/09 din 29.08.2006 a fost
confirmat dreptul de proprietate a lui Vasile Rău și Efimiei Rău asupra terenului de pe
lângă casă cu suprafața totală de 0.06 ha (înregistrat la OCT Călărași cu nr. cadastral
XXXXX) și a grădinii cu suprafața de 0,20 ha.

La 04 decembrie 2000 a decedat Vasile Rău și la 26.01.2001 Ecaterina Rău a depus cerere la notarul Valentina Boldurescu, prin care a refuzat în acceptarea averii succesoriale, rămase după soțul defunct Vasile Rău în favoarea Mariei Croitor, iar la 05.02.2001 Maria Croitor a depus la același notar cerere de acceptare a averii succesoriale rămase după decesul lui Vasile Rău.

La 19 mai 2015 notarul Valentina Boldurescu i-a eliberat certificat de calitate de moștenitor, însă a refuzat a-i elibera certificat de moștenitor legal a averii rămase după decesul lui Vasile Rău, din motivul lipsei actelor ce ar confirma dreptul de proprietate asupra bunurilor defunctului.

Ulterior, a constatat că casa de locuit cu suprafața de 49.8 m.p. cu nr. cadastral XXXXX și terenul aferent cu suprafața de 0.0769 ha cu nr. cadastral XXXXX la data de 03.08.2007 au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate pe numele Efimiei Rău în baza certificatului de moștenitor testamentar nr. 4626 din 16.07.2007, fapt confirmat prin certificatul eliberat de OCT Călărași la 25.06.2015.

Potrivit notei explicative nr. 21 din 06.07.2015 a notarului Valentina Boldurescu după decesul Ecaterinei Rău notarul Valentina Boldurescu i-a eliberat la 16.07.2007 Efimiei Rău certificat de moștenitor testamentar cu nr. 4626 în baza testamentului nr. 33, autentificat de către secretarul comunei Sipoteni la 31.03.2005. Deoarece, Efimia Rău era proprietară a doar ½ cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 49.8 m.p. și terenului aferent cu suprafața de 0.0769 m.p., notarul urma să-i elibereze Efimiei Rău certificat de moștenitor testamentar doar pe 1/2 cotă-parte din bunurile menționate.

Reclamanta a susținut că prin eliberarea de către notarul Valentina Boldurescu a certificatului de moștenitor testamentar Efimiei Rău asupra întregii averi sus-menționate, i-a fost încălcat dreptul de proprietate asupra a 1/2 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 49,8 m.p., nr. cadastral XXXXX și terenului aferent cu suprafața de 0.0769 m.p, nr. cadastral XXXXX.

La 23 ianuarie 2018 reclamanta Maria Croitor a depus cerere de concretizare a pretențiilor în care a solicitat determinarea în natură a cotelor-părți pentru fiecare coproprietar, conform Raportului de expertiză judiciară nr. 453 din 04.12.2017 și atribuirea reclamantei a 1/2 cotă-parte din terenul cu nr. cadastral XXXXX și construcția cu nr. cadastral XXXXX amplasate în s. XXXXX, r. Călărași în valoare totală de 118 918,50 lei, compuse din încăperile 1 și 2 cu suprafața totală de 16.8 m.p. și valoarea de 75 942 lei, 1/2 cotă-parte din garduri cu valoarea de 5 748 lei și 1/2 cotă-parte din teren aferent cu suprafața de 384.5 m.p. în p.1-2-3-4-5-1 (vopsite în scheme cu culoarea roz).

Prin încheierea din 14 iulie 2015 a Judecătoriei Călărași s-a admis cererea Mariei Croitor cu privire la asigurarea acțiunii asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX cu anexele. (f.d. 25, vol. I)

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Croitor împotriva Efimiei Rău și notarului public Valentina Boldurescu cu privire la anularea certificatului de moștenitor testamentar pe numele Efimiei Rău, eliberat de către notarul public Valentina Boldurescu la 16.07.2007 sub nr. 4626 și determinarea ½ cotă-parte în natură din averea comună în devălmășie a părinților Vasile Rău și Ecaterina Rău ca tardivă.

S-a anulat sechestru aplicat prin încheierea din 14 iulie 2015 a Judecătoriei Călărași asupra bunului imobil cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX cu anexele. (f.d. 177, 180-182, vol. I)

Instanța de fond a concluzionat că conform art. 6 alin. (1) din Legea privind cadastrul bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998 înregistrarea dreptului de proprietate are un caracter deschis și orice persoană are acces liber la informația susmenționată. Astfel, Maria Croitor la data de 10 iulie 2015, peste 14 ani, a înaintat cerere în instanța de judecată, cu privire la anularea certificatului de moștenitor testamentar și determinarea cotelor-părți în natură din averea comună în devălmășie a părinților săi (soților).

Instanța a reținut că conform extrasului din registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate a Efimiei Rău asupra terenului pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX și casei individuale de locuit cu nr. cadastral XXXXX a fost înregistrat la 03.08.2007, iar Maria Croitor a înaintat acțiunea la 10 iulie 2015, peste opt ani, neprezentând probe ce ar confirma omiterea termenului pentru depunerea acțiunii din motive întemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași Maria Croitor a declarat apel.

Prin decizia din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Maria Croitor. S-a casat hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, emițând o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Croitor. S-a anulat certificatul de moștenitor testamentar nr. 4626 din 16.07.2007, eliberat de către notarul public Valentina Boldurescu în baza testamentului autentificat de către secretarul Primăriei Sipoteni, raionul Călărași din 31.03.2005 cu nr. de înregistrare 33. În rest pretențiile s-au respins. S-a încasat de la Efimia Rău în beneficiul Mariei Croitor cheltuielile judiciare legate de achitarea taxei de stat în instanța de fond și instanța de apel în sumă de 2995 lei. (f.d. 234, 235-243, vol. I)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de apel a reținut că prin prisma art. 271 și 220 Cod Civil certificatul de moștenitor testamentar nr. 4626 din 16.07.2007 eliberat de către notarul public Valentina Boldurescu pentru Efimia Rău, după decesul mamei sale Ecaterina Rău, este lovit de nulitate absolută, ori defuncta Ecaterina Rău nu mai putea să-i testeze fiicei Efimia Rău, inclusiv și bunurile în privința cărora anterior, după decesul soțului Vasile Rău, a renunțat în favoarea Mariei Croitor.

Consideră că înregistrarea în registrul bunurilor imobile a bunului imobil doar după decesul unuia din părinți nu afectează regimul juridic al bunului imobil, ori acest bun imobil aparține ambilor părinți și acest fapt era cunoscut Efimiei Rău, iar notarul urma să verifice aceste circumstanțe.

La 25 octombrie 2019 Efimia Rău a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, ori în cazul în care instanța de recurs va considera că normele procedurale au fost încălcate de către instanța de apel, remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători. (f.d. 4-12, vol. II)

În motivarea recursului recurenta a invocat că la examinarea cauzei instanța de apel a încălcat atât normele de drept procedural, cât și de drept material, exprimate prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 iunie 2019, publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău la 17 iulie 2019, expediată prin poșta electronică avocatului Vladislav Negura, care reprezintă interesele recurenteii la 30 iulie 2019, însă în adresa Efimiei Rău nu sunt date că a fost expediată. În cererea de recurs recurenta Efimia Rău a comunicat că a recepționat decizia la data de 04 septembrie 2019.

Astfel, recursul declarat de către Efimia Rău, la 25 octombrie 2019, se consideră în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Efimia Rău, este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, Efimia Rău a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Efimia Rău, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate ale recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Efimia Rău, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Efimia Rău, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Efimia Rău, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh